

Кожен його твір стає бестселером і витримує кілька перевидань. Василь Шкляр — автор славнозвісних романів: «Залишенець», «Елементал», «Маруся», «Кров кажана», «Ключ», «Ностальгія», «Тінь сови». Найпрестижніша з численних літературних нагород Шкляра — народна Шевченківська премія, кошти на яку зібрали звичайні громадяни після того, як письменник з політичних мотивів відмовився від присудженої йому Національної премії імені Т. Г. Шевченка.

До цієї книжки, окрім «Чорного Сонця», увійшли твори, різні за тематикою, настроєм, часом написання. Але всі вони — про Україну, якою вона була, якою є і якою ще буде колись — адже в героях Шкляра впізнаємо тих, хто живе поруч із нами, змагаючись, борючись і завжди — навіть ціною власного життя — перемагаючи...

Коли Земля вступала у Сварогову ніч і насувалися зловісні часи, волхви-укри постановили відкрити для свого племені таємницю сакрального знаку Чорне Сонце. Саме цей магічний символ здатний був дати людям нове джерело енергії, забезпечував тісний зв'язок із предками, а отже, давав особливу силу та витривалість. І горе було тому, хто не чув голосу прабатьків, голосу рідної крові. Чорне Сонце спалювало йому душу.

Ми завжди готові до смерті, ми перемогли страх ще на Майдані, коли пішли на кулі з дерев'яними щитами, коли поруч падали мертві друзі, а ми йшли і йшли до останнього, а потім кожен, хто вижив, сказав собі: «Мене вже немає, я вбитий, але Бог ще відвів мені час для війни, тому не треба нічого боятися — коли я впаду, то повернуся туди, звідки прийшов...»

Кажуть, герої не вмирають, але я хотів би, дуже хотів би, щоб вони замість бути героями жили. Тут, на землі, вони потрібніші, ніж на небі. Тут є багато такого, чого без них не зробить ніхто.

Василь Шкляр

Василь Шкляр

ЧОРНЕ СОНЦЕ

Василь ШКЛЯР

ЧОРНЕ СОНЦЕ

КЛУБ
СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

www.bookclub.ua
www.trade.bookclub.ua

ISBN 978-966-14-9633-9

9 789661 496339

Василь ШКЛЯР

ЧОРНЕ СОНЦЕ

ЗБІРКА

УДК 821.161.2
ББК 84.4УКР
Ш66

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Дизайнер обкладинки *QUELLER*

Художник *Маріанна Пащук*

ISBN 978-966-14-9633-9

© Шкляр В. М., 2015
© Книжковий Клуб «Клуб
Сімейного Дозвілля», ви-
дання українською мо-
вою, 2015
© Книжковий Клуб «Клуб
Сімейного Дозвілля», ху-
дожне оформлення, 2015

ЧОРНЕ СОНЦЕ

Дума про братів азовських

Наприкінці третього тисячоліття до Різдва Христового, коли Земля вступала у Сварогову ніч і насувалися зловісні часи, волхви-укри постановили відкрити для свого племені таємницю сакрального знаку Чорне Сонце. Саме цей магічний символ здатний був дати людям нове джерело енергії, аби вони вистояли в годину найтяжчих випробувань. Цей знак забезпечував тісний зв'язок із предками, а отже, давав особливу силу та витривалість. І горе було тому, хто не чув голосу прабатьків, голосу рідної крові. Чорне Сонце спалювало йому душу.

Не скажу, що я закохався у неї з першого погляду, але вразила мене ця красуня не менше, ніж те мінометне стрільно, що гримнуло біля розваленої стайні на фермерському дворі. Ми втрюх — Єгер, Сіроманець і я — заскочили на це господарство перевірити, чи все тут чисто; Єгер із Сіроманцем зайшли до будинку з розбитими вікнами, я прикривав їх знадвору, і саме тоді та міна гахнула так близько, що здалося, наче вона розірвалася в моєму правому вусі. Я впав на землю, але навіть тоді, перевівши подих, глипнув з-під каски на диво, яке невідь-звідкіля тут уродилося.

Вона стояла серед розбомбленого подвір'я гола-голісінька — сама богиня Лада — і всією собою кликала мене до себе. Не можна сказати, що вона аж так уже сяяла вродою — мала трохи обвислі груди, руки тримала складені внизу живота, ніби насамперед хотіла захистити своє лоно, — але її обличчя було загадковішим за усмішку Мони Лізи.

Коли в повітрі засвистіло ще одне мінометне стрільно, я нахильці підбіг до неї і майже галантно опустився на ліве коліно. Я взагалі-то шульга і стріляю з лівої, а до того ж мав тепер лише лівий наколінник, бо правого віддав перед наступом Вовчику. Цей новенький хлопчина із 23-ї бригади так запанікував перед боєм, що опинився серед нашої сотні, метушився, кидався на всі боки, запитуючи, чи немає у когось зайвої каски чи бодай

наколінників, і тоді я сказав, що, брате, ніхто з нас не носить запасних касок, це було б просто смішно, якби ми за плечима носили запасні каски чи броніки, а ось наколінники — так, ми їх маємо по двоє, себто по одному на кожне коліно, і я тобі можу одного вділити. «Я тобі дам навіть правого, — сказав я, — бо якщо стріляю з коліна, то з лівого», — і хлопчинка дуже зрадив, якось так винувато всміхнувся, беручи у мене правого наколінника, і та усмішка, що пробігла його лицем, наче тінь, мені не сподобалася. «Я поверну, — сказав він винувато, — знаю, що ти азовець, знайду тебе після всього і поверну, мене тут усі називають Вовчиком, я ще не встиг обрати собі позивний. А як кличуть тебе?» «Маляр», — відповів я, і Вовчик побіг шукати своїх, і мені не подобалося, як він нервово біжить, не подобалася його зігнута спина, не подобалося, як підстрибує автомат на його гострому плечі, та й що там могло подобатися, якщо хлопчина вперше ішов до бою, а на ньому не було навіть каски.

І навіщо, Вовчику-братику, тобі позивний, якщо твоє ще дитяче ім'я само по собі є найкращим для тебе псевдонімом і позивним, не треба більше нічого шукати, Вовчику-братику, бо, якщо покласти руку на серце, у нас із цими позивними справжнісінька чехарда. Замість того щоб назватися Байдою, Нечаєм, Кривоносом чи Гонтою — немає числа таким іменам, — хлопці, немов для приколу, раптом стали хто Фрицом, хто Маршалом, хто Кро-том, а один наш азовець узяв собі позивний Негідник. Я розумію, що немає на світі поряднішого хлопця за цього Негідника, але якби моя воля, то всипав би йому шомполів на голе тіло за такі жарти. Є у нас давня козацька традиція — за особливу провину карати небораку гарячими. Звісно, що вже не нагайками, а шомполами.

Недавно такої честі удостоїлися і ми з Єгерем — ді-стали по тридцять гарячих (по одному від кожного бійця нашої чоти), щоправда, не на голе тіло, а, спасибі високоповажному товариству, через штани. За що? Верталися ми удвох з Єгерем одного пізнього вечора на базу через селище, і нам закортіло попиту чогось холодненького. В горлянках так пересохло, що вже й голосів не відтягнемо. Підійшли до ларька, а там ватяне рило сказало, що всьо, пацани, лавку зачинено і, вапще, нехер тут ходити з автоматами. Ми до нього по-доброму: так і так, мовляв, спрага мучить, а воно, чмо п'яне, вперлося рогом, почало матюкатися, ледь не погрожувати, сказало, що нас, бандерівців, сюди ніхто не кликав.

— Захлинився ти своїми помиями, свиняче рило, — сказав я.

Ми пішли собі далі, однак рило ще й услід нам поперло матюччям, потім вискочило з ларька і замахнулося чи то кулаком, чи пляшкою, в темряві не дуже роздивишся, тому Єгер подумав, що в нього в руці граната. Спрацював інстинкт самозахисту, найкращий стрілець нашої чоти в одну мить скинув із плеча автомат й одиночним улупив нахабі нижче коліна.

Потім Єгер пояснював, що хотів вистрілити мимо, на пострах чи попередження, але в темряві схибив, бо стріляв же не зі своєї СВД, а з акаема, через те промазав і вліпив біснுவатому сепару в ногу. Полегшувало Єгереву вини і те, що він сам на плечах заніс пораненого в нашу ж таки медчастину. Тому обійшлося шомполами.

Я був совісним свідком у Єгеря, навіть узяв половину вини на себе, адже ми разом були того вечора, і якби Єгер мене не випередив, то також стріляв би, і ще не відомо, куди в темряві влучив би. Я ж звичайний стрілець, а не

снайпер, тому куля могла б дзизнути прямісінько в лоб. Отож, сказав я, шомполів нам належиться порівну, і так ми обоє лягли на лави, а хлопці — вся чота — по черзі проходили повз нас і били, кому як дозволяла совість. Хто легенько, хто дужче, Сіроманець, земляк мій, той, можна сказати, тільки погладив, а нарваний Фриц так урізав, що в очах засвітили свічки.

У Фрица немає почуття гумору, немає жалю, він усе сприймає за чисту монету, через те й вояка з нього добрячий. Пішов якось уночі на вилазку (Фриц любив одинцем воювати), а вранці приніс чотири пари добротних черевиків і похвалився, що вдалося завалити п'ятьох кабанів.

— А де ж п'ята пара? — з недовірою спитав Єгер, який іноді теж самотужки виходив на полювання і знав, що завалити п'ятьох кабанів за одну ніч не так просто.

— На мені, — Фриц підняв ногу, показуючи міцного, як кінське копито, черевика. — Я ж на лови босоніж пішов.

— Нічо' собі, — повірив Єгер. — Маде ін раша.

Єгер тоді ходив у дешевих китайських кросівках (про берці ми ще й не мріяли), і ходив він по-особливому, я б сказав, по-котячому. Високий, тонкий, на довгих, журавлиних ногах, він ступав на землю легко і сторожко, наче дослухався премудрості Омара Хайяма, котрий усім людям радив обережно ступати на землю, адже ніхто з нас не відає, на чії зиниці він наступає. Але насправді таку ходу у Єгереві виробило його тонке ремесло.

Ось і до цього фермерського будинку з потрошеними вікнами він зайшов сторожко, мовби ступав по тонкому льоду, а за ним почвалав, як ведмідь у малинник, Сіроманець. Мій друзяка Сіроманець, якщо глянути збоку, таки вайлуватий, можна подумати, зовсім незграба, але то велика омана. Сіроманця треба побачити в гарячому

ділі. Особливо коли він лупить з гранатомета-підствольника. Лупить і сміється. Х-га-га. Сміється і лупить. Окрім усього, під час «перемир'я» Сіроманець вряди-годи виїжджає у відрядження за межі зони війни. Також на гарячу роботу. На спецзавдання.

Якщо уважно переглянути на «Ютубі», як валяли пам'ятники Леніну в Харкові чи в Кіровограді, то там неодмінно запримітиш у натовпі «вайлуватого» хлопчину з рудою бородою. Щоправда, на задньому плані, бо Сіроманець панічно боїться відеокамер, особливо телевізійних, щоб, не доведи Господи, його не побачили по ящику батько-мати. Вони не знають, що Сіроманець воює. Ще їдучи з Кривого Рогу на Майдан, він набрехав удома, що напिताв добру роботу в Києві на будівництві.

— У нені хворе серце, — пояснив нам Сіроманець.

Він зовсім недавно перейшов на рідну мову і думає, що правильно треба казати «неня», бо «мама» кажуть і кацапи. По мобільному Сіроманець розмовляє з батьками теж українською, і ті здивовано запитують у нього, що сталося. Сіроманець пояснює, що він живе в Києві, де всі інтелігентні люди розмовляють українською, тому він так звик. «Гібридною російською тут цвенькає лише неприємна чернь», — натхненно мудрує Сіроманець зі своїм приглушеним смішком: х-га-га.

Його неня не дуже тим переймається, неню більше хвилює те, що син на важкій роботі. Вона просить його бути обережним, добре їсти і тепло зодягатися, бо на будівництві небезпечна робота і холодні вітри. Сіроманець запевняє неню, що тут ніякої небезпеки, він кладе цеглу, як клав її і в Кривому Розі, тільки за більші гроші — вистачає і на житло, і на харчі та одяг. Аж тут неня його приголомшує. «Я знаю, синку, що тобі там скрутно, —

Зміст

Чорне Сонце. Дума про братів азовських.....	5
Танець під чортову дудку.....	111
Крук — птаха нетутешня.....	167
Останній шанс Захара Скоробагатька.....	185
Високі гори у Ялті.....	243
Цілком таємні історії.....	261

Літературно-художнє видання

ШКЛЯР Василь
Чорне Сонце

Збірка

В авторській редакції

Головний редактор *С. С. Скляр*
Завідувач редакції *Г. В. Сологуб*
Відповідальний за випуск *Т. М. Куксова*
Художній редактор *Т. О. Волошина*
Коректор *О. М. Пікалова*

Підписано до друку 07.08.2015. Формат 84x108/32.
Друк офсетний. Гарнітура «Minion Pro». Ум. друк. арк. 15,96.
Наклад 10 500 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: corp@bookclub.ua

Віддруковано у ПРАТ «Харківська книжкова фабрика «Глобус»»
61012, м. Харків, вул. Енгельса, 11.
Свідоцтво ДК № 3985 від 22.02.2011 р.
www.globus-book.com

Видавництво Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
www.trade.bookclub.ua

ГУРТОВИЙ ПРОДАЖ КНИГ ВИДАВНИЦТВА

ХАРКІВ

ДП з іноземними інвестиціями
«Книжковий Клуб
“Клуб Сімейного Дозвілля”»

61140, м. Харків-140,
просп. Гагаріна, 20-А
тел/факс +38 (057) 703-44-57
e-mail: trade@bookclub.ua
www.trade.bookclub.ua

Київська філія

04073, м. Київ, просп. Московський, 6, кімн. 35,
тел. +38 (067) 575-27-55
e-mail: kyiv@bookclub.ua

Одеська філія

65017, м. Одеса, вул. Малиновського, 16-А, кімн. 109
тел. +38 (067) 572-44-28
e-mail: odessa@bookclub.ua

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»

служба роботи з клієнтами:

тел. +38 (057) 783-88-88

e-mail: support@bookclub.ua

Інтернет-магазин: www.bookclub.ua

«Книжковий клуб», а/с 84, Харків, 61001

Шкляр В.

ШБ6 Чорне Сонце : збірка / Василь Шкляр ; худож. Маріанна Пащук. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2015. — 304 с. : іл.

ISBN 978-966-14-9633-9

Російсько-українська війна — очима бійця полку «Азов».

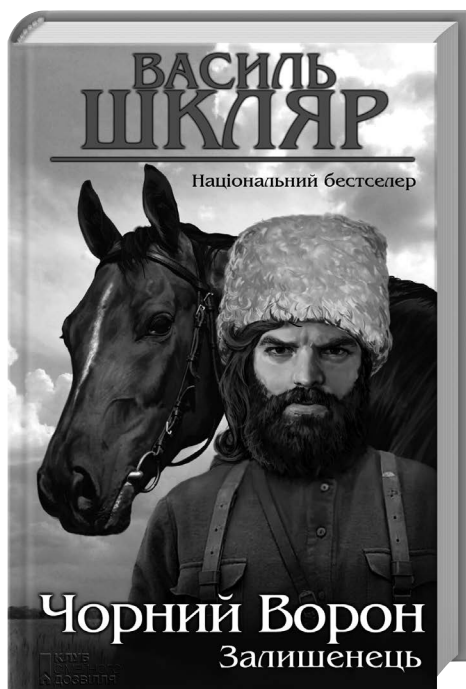
Хто і навіщо затаєє криваву драму? Чому гинуть найкращі? Чому місцеві вважають своїх визволителів ворогами? Яким наш герой бачить майбутнє Вітчизни? Глибока, сповнена смутку, болю й надії оповідь хлопця, якого честь і сумління змусили взяти до рук зброю.

До видання ввійшли твори «Чорне Сонце», «Танець під чортову дудку», «Крук — птаха нетутешня», «Останній шанс Захара Скоробагатка», «Високі гори у Ялті», «Цілком таємні історії».

УДК 821.161.2

ББК 84.4УКР

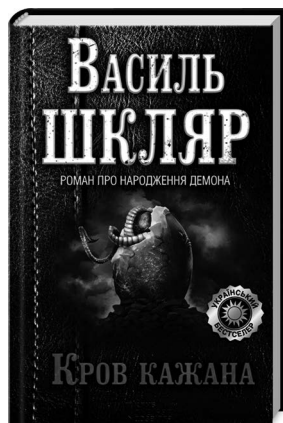
КНИЖКА, ЯКА СКОЛИХНУЛА УКРАЇНУ!

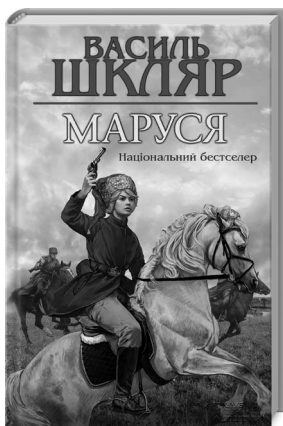
Їх називали бандитами, розбійниками, головорізами й навіть у прокльонах-анафемах забороняли згадувати їхні імена. Щоб убити в пам'яті упокореної маси ту ідею, за яку повстанці жертвували свої молоді життя. Авжеж, вони стріляли, вішали, палили, нищили — але кого? На їхньому бойовому чорному прапорі напис: «Воля України або смерть». Вони не вийшли з лісу навіть тоді, коли навкруги запанувала чужа влада і вже не було надії на визволення. Вони обрали собі смерть.

ВІД БАТЬКА УКРАЇНСЬКОГО БЕСТСЕЛЕРА!

Таємнича містика, відверта еротика, божевільна кримінальна історія... Анастасія ніколи не була вірна своєму чоловіку, а невдовзі після його загадкової смерті отримала приголомшливу звістку: її призначення — народити для світу диявола. Жінка мало не збожеволіла, та її коханець, отець Серафим, обіцяє не допустити до гріха. Але здається, ніби він у змові з нечистою силою...

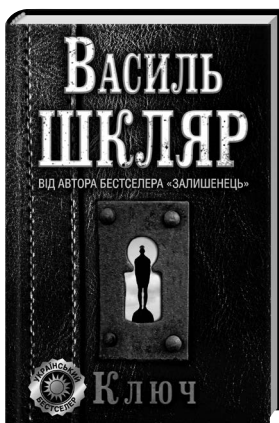
ГЕРОЇЧНА ДОЧКА ВІЛЬНОЇ УКРАЇНИ

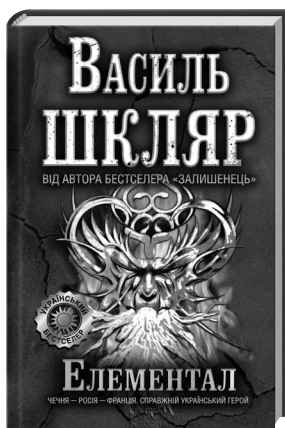
Тендітна золотоволоса дівчина, вона народилася для щастя. Але бурхливий 1919 рік — один із найдраматичніших в історії України — покликав її до боротьби за волю Вітчизни. Після загибелі братів, повстанських отаманів, шістнадцятирічна гімназистка Саша Соколовська стає на чолі тисячного війська. Відтепер вона — отаман Маруся. На шлику її козацької шапки напис: «Смерть ворогам України!». Та навіть у вирі кривавих подій доля дарує їй щире кохання і шанс зберегти життя...

УКРАЇНСЬКИЙ БЕСТСЕЛЕР!

Журналіст Андрій Крайній — справжній ерудит, вільно володіє живими й мертвими мовами, але з матеріальними цінностями якось не склалося: доживши до віку Христа, не має даху над головою. Не йому, безхатченку, гребувати теплим помешканням — хай навіть заповітний ключ простягнув йому дивакуватий незнайомиць, а номер квартири навіює забобонний страх. Що ж це було: манна небесна чи прикра помилка? Незабаром Крайньому знадобляться ще два ключі: до таємниці зникнення господаря квартири номер 13 і до серця фатальної жінки, до якого не так легко достукатися...

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО ДЖЕЙМСА БОНДА!

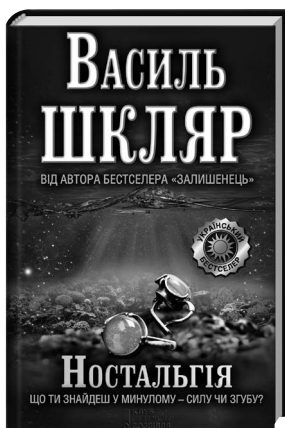
Українець, вояк Французького іноземного легіону, отримує смертельно небезпечне завдання вивезти із заблокованої Чечні дочку генерала, на яку полюють російські спецслужби. Чи вдасться йому, уникнувши численних небезпек, вижити і знайти дівчину? Хто вона насправді?

ОДВІЧНА ІСТОРІЯ ПРО КОХАННЯ ТА ЖУРБУ!

Любов і смуток часто ходять поруч... Коли приходить біда, Степан заради коханої жінки жертвує найдорожчим. Смерть сильніша за кохання? Чи навпаки?.. Ця невідкладна часові «історія двох» надихає й дарує надію. Бо їхнє кохання перетворюється на легенду...

ЩО ТИ ЗНАЙДЕШ У МИНУЛОМУ — СИЛУ ЧИ ЗГУБУ?

Коли життя дає тріщину і хитається світ — це привід зупинитися й відшукати точку опори в годину зневіри. Він залишає дружину, роботу, місто, змінює середовище, втікаючи від себе колишнього. Та чи можна звільнитися від свого минулого? І яка ціна цього звільнення? Він зустрічає жінку, яка здатна загоїти рану й зцілити його серце. Але чи зможуть вони бути разом?